

**VIERING VAN DE
TWEEDE ZONDAG
VAN DE ADVENT.**

"Praat je niet schoon met te zeggen,
dat Abraham je vader is.
Ik zeg je, dat God van deze stenen
kinderen voor Abraham kan maken.

INTREDE.

Lied.

*Nu daagt het in het oosten; c 1-2-3
J.Riemans/Vulpius/J. Verhulst*

WELKOM.

Geloven wordt steeds meer
verbondenheid beleven
met al wat en al wie is.

Geloven wordt steeds meer
de diepte proeven
in al wat en al wie bestaat.

Geloven wordt steeds
meer de Eeuwige zien
in al wat en al wie voorbijgaat.

Geloven wordt steeds meer
uit de mensen geboren,
uit hun ziel opgediept.

Welkom u allen vanavond hier
in Gods naam.

Lied.

Nu daagt het in het oosten; c 1

SCHULD BEKENNEN.

V.: De duisternis die heerst
en ik niet verdrijf.
De nacht waarin mensen zijn
en ik niet zie.
Hoe ik blinden niet
bij de hand heb genomen.

A.: HET ZIJ ME VERGEVEN
DOOR WIE ER ONDER LIJDT.

V.: De ijzige stilte die heerst
en ik niet ontdooi.
De kilte die er is
en ik laat bestaan.
Hoe ik aan mensen
voorbij ben gegaan.

A.: HET ZIJ ME VERGEVEN
DOOR WIE ER ONDER LIJDT.

V.: Het vertrouwen
dat wordt geschonden
en ik niet wek.
De hoop die is opgegeven
en ik niet breng.
Hoe God mij vroeg
en ik niet-thuis gaf.

A.: HET ZIJ ME VERGEVEN
DOOR WIE ER ONDER LIJDT;
HET ZIJ ME VERGEVEN
DOOR U. MIJN GOD.

BEZINNING.

Lied. *O Antifoon; c 1*
N. Schuurman/J. Wilderbeek

*Niet jachten en jagen;
proef het leven.*

Lied. *O Antifoon; c 2*

*Niet dwarrelen in de takken;
weet van je wortels.*

Lied. *O Antifoon; c 3*

*Niet overspannen haastig bezig;
beleef morgen en avond bewust.*

Naspel orgel

GEBED.

Al lijkt Gij zover weg,
voorbij geleefd als gisteren en toen, -
al lijkt Ge een wens,
een hartenwens nooit vervuld, -
een waarheid,
omstreden, achterhaald, -

toch zoeken wij U, God,
in alles van nature,
in lief en leed van mensen,
in hart en ziel van tijd en leven, -
blijven we naar U uitzien:
naar liefde, vrede waarin te leven
naar een rots waarop te staan
een vriend om mee te gaan,
in tijd en eeuwigheid.

AMEN.

Kort orgel

EERSTE LEZING. *Jesaja 11,1-9*

Zo spreekt de profeet in een bange tijd
zijn visioen van vrede.

‘Een twijgje schiet op aan de stam van Jesse,
een nieuwe lot uit oude wortels.
Vervuld is hij van de goede geest;
wijs en verstandig, liefdevol en toegewijd.
Eerbied voor God straalt van hem af.

Hij gaat niet af op uiterlijke schijn,
oordeelt niet op horenzeggen alleen.
Recht zal hij verschaffen
aan de kleinen in den lande,
steekt zijn hand voor de zwakken in het vuur.

Maar de tiran die zal hij striemen
met de gesel van zijn mond,
de goddelozen wegblazen
met de adem van zijn lippen.

Dan vlijt zich de panter naast de geit,
huist de wolf bij het lam;
kalf en leeuw samen in de wei,
koe en berin likken elkaar,
hun jongen ravotten samen.
Een baby speelt voor het hol van de adder;
een peuter steekt zijn hand
in het nest van de slang.
Niemand gaat nog in de fout;
er is geen kwaad te bekennen.
Zoals de bodem van de zee met water
zo is de aarde met Gods liefde bedekt.

Lied. *Het zal geschieden; c 1-3*
W.Pendrecht/J.Coeck

HET EVANGELIE. *Matteus 3,1-12*

In die dagen riep Johannes de Doper
in de woestijn van Judea:
‘Bekeer je; het koninkrijk der hemelen is ophanden.’
Van deze Johannes zei de profeet Jesaja:

*Een stem die roept in de woestijn
‘Bereid de weg van de Heer,
maak zijn paden recht.’*

Johannes droeg een kleed van kameelhaar en had een leren gordel om. Hij leefde van sprinkhanen en wilde honing, Jeruzalem, Judea en heel de streek rond de Jordaan kwamen naar hem toe. Ze lieten zich door hem dopen in de Jordaan en bekenden openlijk hun zonden.

Johannes zag dat vele Farizeeën en Sadduceeën op zijn doop afkwamen. Hij beet hen toe:

‘Addergebroed, maak je niet wijs dat je de komende toorn kunt ontlopen ! Laat maar eens zien dat je tot inkeer bent gekomen. Spiegel jezelf niet voor: Wij hebben Abraham als vader. Ik zeg je, dat God van deze stenen kinderen voor Abraham kan maken. De bijl ligt al aan de wortel. Iedere boom die geen goede vrucht voortbrengt, wordt omgehakt en in het vuur gegooid.

Ik doop in water met het oog op bekering. Maar die na mij komt, kan meer dan ik. Ik ben nog te min hem zijn sandalen te brengen. Hij zal u dopen in heilige geest en vuur. Hij heeft de wan al in zijn hand en zal zijn dorsvloer schoon vegen. Het graan verzamelt hij in zijn schuur; het kaf verbrandt hij in onblusbaar vuur.’

Lied. *Het zal geschieden; c 2*

MEDITATIE.

Zoals het licht uit het duister,
 de morgen uit de nacht geboren wordt -
 zoals de vrucht uit het zaad,
 de bloem uit stam en stengel groeit -
 zoals een mens ontwaakt uit zijn slaap,
 zo ontluiken geloof en vertrouwen uit de diepte,
 bloeien op uit het hart van mens en leven.

Onze voorouders zongen het tijden lang en wij
 zingen het hun tot op de dag van vandaag nog na:
 Rorate caeli desuper et nubes pluunt justum -

*Dauwt hemelen van boven en laat
 de wolken de gerechte regenen.*

Deze voor velen bekende klanken geven een gevoel
 van verbondenheid met vroeger en thuis;
 ze roepen de kinderjaren op en alles wat die
 in deze tijd van het jaar kleur en sfeer gaf.
 Toch mogen we niet uit het oog verliezen,
 dat er sinds die tijd, de laatste decennia,
 heel veel veranderd is en hoofd en hart van mensen.
 Wij verwachten God niet vanuit een hoge hemel,
 horen Hem niet spreken of donderen uit de wolken.
 We zijn gaan beseffen, hoe waar het is wat een
 van de grootste geesten uit de voorbije eeuw zei:
 ‘Het wezen van het christelijke geloof is niet
 dat God vanuit den hoge op aarde verschijnt,
 maar dat hij gezien en zichtbaar wordt in en
 vanuit het aardse leven, ons menselijk bestaan.’¹⁾

‘Ik herinner me mijn eerste ervaring
 van het niet te beredeneren goddelijke,
 toen ik nag maar net drie jaar was.
 Ik liep achter ons huis een doodlopend laantje in.
 De zon scheen en, terwijl ik door dat stoffige
 laantje liep, werd ik me scherp bewust
 van de dingen om me heen.
 Mijn oog viel op wat paardenbloemen aan mijn
 linkerhand, aan de voet van een stenen muur.
 De meeste stonden in volle bloei;
 hun gouden koppen doorschenen door de zon.
 Opeens werd ik overspoeld door een buitengewoon
 gevoel van verwondering en blijdschap.
 Het was alsof ik deel uitmaakte van de bloemen,
 de stenen en de stoffige aarde.
 Ik kon de paardenbloemen voelen kloppen
 in het zonlicht en ik onderging
 een tijdloze eenheid met alle leven . . .
 Het is volslagen onmogelijk dit in woorden uit te
 drukken of de intensiteit ervan weer op te roepen.
 Alles wat ik er nu nog van weet is,
 dat ik toen iets dieps en eeuwigs kende.
 Ik ben me er nu heel goed van bewust,
 dat de beslommeringen van het leven
 mij later zeer sterk hebben vervreemd van
 de grote werkelijkheid, waarin wij mogen leven en
 waar ik als kind gevoel voor had, zeker van was.’²⁾

Edward Robinson, die van deze ervaring getuigt,
 weet hoe voor hem als kind het Mysterie opbloeide
 en ook hoe het later onder het stof is geraakt.
 Onder het stof van druk zaken doen; er wordt je
 geen rust gegund; nergens is stilte te beleven.
 Na je kinderjaren is je geleerd, bijna bezworen,
 om bespiedend en berekend naar mensen,
 natuur en alles om je heen, te kijken:
 hoe zitten ze in elkaar en wat kan ik er mee doen.
 Onder het stof ook van een kerkelijk christendom
 dat het Mysterie uit het leven weghaalde en
 onderbracht in eigen rituelen en instituties, -
 de Schepper van allen en alles in de hemel zette en
 de schepping achterliet als een tranendal, -
 de mens als ‘n gevallen, zo niet zondig schepsel, zag:
 geen schim meer van Gods beeld zoals bedoeld en
 geheel en al op ‘boven’ aangewezen.
 Dit muffe stof schudden mensen nu van zich af en
 zij proberen het Mysterie weer te herkennen in
 henzelf en in alles om hen heen, hoe dan ook.
 Van meelopende kerkgangers zijn vele mensen
 bewuste pelgrims, gedreven zoekers geworden.

‘Het goddelijke breekt niet vanuit
 een vreemde hoge wereld ons bestaan binnen.
 Het verschijnt ons in iets en iemand van hier.
 De aarde en wij voor elkaar zijn
 huis en teken van het goddelijke.
 Daarom bestaan aarde en mens -
 en zeker wij voor elkaar - niet enkel om het nut en
 reikt onze verwantschap verder dan
 familie of mensheid; het omvat alle leven, alles.
 Ons ontbreekt de intuïtie van verbondenheid,
 eerbied en solidariteit met de aarde;
 een geest die de aarde beschouwt
 als woonlaats van het goddelijke.
 Als begin maar ook einde van onze pelgrimstocht.’³⁾

Wij zullen deze pelgrimage vaar het hart van
 ons bestaan, deze duik in de diepte moeten wagen.
 Het vraagt niet alleen van de kerken een ommekeer,
 maar ook van ieder van ons, gewend als we zijn aan
 bedrijvigheid, lawaai en méér en vérdere moeten.
 ‘We zijn te weinig innerlijke mensen . . .
 Het ontbreekt ons aan stilte’ zei Albert Schweitzer.
 Toen Erich Fromm, toonaangevend psycholoog,
 gevraagd werd wat er nodig is om de wezenlijke
 problemen en noden in onze samenleving op te
 lossen, antwoordde hij:
 ‘Rust; stilte ervaren. Wie van richting wil veranderen,
 zal eerst moeten stoppen.’

Het is Advent, tijd om tot onszelf te komen:
 ieder persoonlijk en onze samenleving als geheel.

¹⁾ Pierre Teilhard de Chardin

²⁾ Edward Robinson in Het Oorspronkelijke Visioen

³⁾ S. Kappen, Indiër, Concilium ‘94, 4

ADVENT

**G: RORATE CAELI
DESUPER ET NUBES
PLUANT JUSTUM.**

Peccavimus et
facti sumus tamquam
immundus nos
et cecidimus quasi
folium universi
et iniquitates nostrae
quasi ventus
abstulerunt nos:
abscondisti faciem
tuam a nobis
et allisisti nos
in manu
iniquitatis nostrae.

Het kwaad heeft
ons besmeurd;
als het blad
verwaaiden wij
naar nergens.
We dreven mee
op de wind
van het kwaad.
Gij raakte
verduisterd
en wij bezweken
onder het gewicht
van onze zonden.

**G: RORATE CAELI
DESUPER ET NUBES
PLUANT JUSTUM.**

Een kaars, een licht
op een oude stam.
Het flakkert in de wind en
is zo kwetsbaar als een kind,
het gemoed van een mens.

Een kaars
ontstoken

Een kaars, een licht
op een krans van groen.
De duisternis wordt verdreven
en een kind wekt vertrouwen.
Een ster gat flonkeren in de nacht.

**G: RORATE CAELI
DESUPER ET NUBES
PLUANT JUSTUM.**

ONDERBREKING.

Brood en beker
Collecte
Orgelspel

Het schijnsel van uw glans
over mijn bestaan -
Een zucht van uw adem
door mij heen -
Een teken van uw genade
in mijn leven -
Het gloren van uw morgen
in onze nacht.

Het is genoeg om in vertrouwen
samen het brood te breken
en de beker te drinken
tot alles zal zijn voltooid.

Bid voor de mensen
die ziek zijn, pijn hebben;
tobben, in het ongewisse verkeren.

Bid voor hen, die
uit ons midden of waar ter wereld ook,
ons zijn voorgegaan.
Met eerbied noemen wij:

Hou in gedachte wie zij waren;
voor ons zijn geworden.

GEBED AAN TAFEL

Lied.

*Verheft uw hart; c 1
Huub Oosterhuis/Jan Vermulst*

Wanneer zoals nu
het leven verstilt, geen blad ritselt,
geen vogel vrijuit zingt;
wanneer alle leven
in zichzelf keert
en stil ingetogen rust -
dan is het alsof ik
niet anders kan
dan mijn oor
te luisteren leggen bij U.

Wanneer zoals nu
de nachten lengen,
de dagen korten;
wanneer zon en licht verliezen
en kou en duisternis winnen -
dan is het alsof ik
niet anders kan
dan veilig schuilen bij U.

Wanneer zoals nu
geen boom vrucht draagt,
de aarde verhardt van de kou;
wanneer bomen en struiken
hun blad niet voeden
niet eens dragen kunnen -
dan is het alsof ik
diep ga beseffen
gegeven te leven uit U, mijn God

Lied.

Verheft uw hart; c 2

Wanneer zoals nu
wij bij elkaar onderdak zoeken
en een thuis willen hebben;
wanneer wij ons
warmen aan elkaar
en dromen en zingen
van een kind, van licht en vrede -
dan is het alsof ik Jezus
U een zoon, ons een broeder
wel noemen moet.

Lied. *Verheft uw hart; c 3*

Als een kind op zijn moeder
vertrouwde hij op U
en ging voor de mensen
zonder voorbehoud.

In alwat hij zag
bespeurde hij Uw hand,
voelde Uw adem en hoorde
in klacht en lach Uw medeleven.

Door kwade naam en laster heen
zag hij tot in het hart
van de mens van goede wil
en deelde met hen
brood en beker, zichzelf helemaal.

Lied. *Verheft uw hart; c 4*

De laatste avond van zijn leven
brak hij het brood en at het
met die bij hem waren.
Hij droeg zijn beker over aan allen
die hem drinken willen en maakte
met hen een bindende afspraak:
te zijn die hij is geweest,
te doen wat hij heeft gedaan
voor God en mens,
voor de minsten het meest.

Hij bad.

ONZE VADER.

COMMUNIE.

Brood en
leven delen.

*Deel brood en beker.
Deel met Hem het leven
waarin wij één zijn en
waarvan God het hart is.*

ONDER DE UITREIKING.

Lied.

GEBEDEN.

*Op gezette tijden
rust en stilte zoeken;
de morgen en de avond vieren.
Bid en heb hart voor het leven.*

Lied. *Kom laat ons opgaan; c 1
S.de Vries/w.Vogel*

*Vreemden onderdak geven
handicaps dragelijk maken
binnen lopen waar niemand komt.
Bid en heb hart voor anderen.*

Lied. *Kom laat ons opgaan; c 2*

*Zieken nabij zijn,
hen die leven tussen hoop en vrees
bezig met hun laatste uren.
Bid van harte voor en met ze.*

Lied. *Kom laat ons opgaan; c 3*

ZEGENWENS.

GUN U DEZE DAGEN
TIJD OM TE BIDDEN
TIJD OM TE AARDEN
TIJD VOOR ELKAAR.

TIJD OM HET WONDER
DAT WIJ BELEVEN
TE ZIEN GEBEUREN
IN ALLES, ONDANKS ALLES.

TIJD VAN VERTROUWEN
IN DIE GOD EN GOED IS
EN ONS ZEGENEN MAG
IN DE NAAM VAN DE VADER
DE ZOON EN DE HEILIGE GEEST.

AMEN.